

Smanjenje šteta: CheckPoint Zagreb

Provoditelj: HUHIV

Godina provedbe: 2025

Kratki opis programa

CheckPoint Zagreb udruge HUHIV je izvaninstitucionalni javnozdravstveni program udruge HUHIV koji pruža besplatne, anonimne i povjerljive usluge savjetovanja, testiranja i psihosocijalne podrške kroz „drop-in“ rad i outreach aktivnosti u zajednici. Program je usmjeren na smanjenje rizika i njihova ponašanja i šteta po zdravlje, uključujući i prevenciju i rano otkrivanje spolno i krvlju prenosivih infekcija, ali i rad s osobama izloženima različitim oblicima rizika i njihovih ponašanja i ovisnosti. Integriranim pristupom koji povezuje edukaciju, testiranje, psihosocijalnu podršku i povezivanje sa sustavom skrbi, CheckPoint Zagreb doprinosi zaštiti zdravlja pojedinaca i jačanju javnozdravstvene sigurnosti zajednice.

Sažetak programa

CheckPoint Zagreb u službi je zajednice s ciljem povećanja svijesti o važnosti spolnog i reproduktivnog zdravlja, prevencije rizika i njihovih ponašanja i smanjenja šteta po zdravlje. Program je usmjeren na ranu identifikaciju zdravstvenih rizika, testiranje na HIV, hepatitis C i druge spolno prenosive infekcije, pravodobno otkrivanje, upućivanje u skrb i liječenje te smanjenje zdravstvenih komplikacija i stigme povezane sa spolnim zdravljem i njihovim ponašanjima. Program obuhvaća korisnike s različitim oblicima rizika i njihovih ponašanja, uključujući i rizika na spolna ponašanja, konzumaciju alkohola i droga te druge obrasce ponašanja koji mogu negativno utjecati na zdravlje. Aktivnosti se provode kroz dostupne „drop-in“ usluge i outreach rad u zajednici, čime se osigurava doseg prema osobama koje rjeđe koriste redovite zdravstvene usluge.

Ključne aktivnosti programa uključuju:

procjenu rizika, savjetovanje i edukaciju te individualizirane preporuke za smanjenje rizika i prevenciju rizika i njihovih ponašanja (spolna ponašanja, alkohol, droge i dr.);

besplatno, brzo, pouzdano i povjerljivo testiranje na HIV, hepatitis C, sifilis, klamidiju i gonoreju;

psihosocijalnu podršku te povezivanje korisnika sa zdravstvenim i drugim relevantnim sustavima skrbi i liječenja.

1. Županije provedbe

Grad Zagreb

2. Ciljevi programa

Opći: Pružanje sveobuhvatnog pristupa prevenciji bolesti i promicanju zdravih stilova života, kroz smanjenje rizika i njihovih spolnih i ovisnih ponašanja te otkrivanje spolnog i reproduktivnog zdravlja, uz integraciju mentalnog, tjelesnog, spolnog i socijalnog zdravlja.

Specifični: Povećati obuhvat građana, osobito mladih i drugih rizika i skupina, uslugama savjetovanja, edukacije, procjene rizika i individualiziranih preporuka za smanjenje rizika i njihovih ponašanja i ovisnosti te zaštitu zdravlja.

Povećati dostupnost i učestalost testiranja, prvenstveno među mladima, na spolno i krvlju prenosive infekcije.

Osigurati pravodobno otkrivanje infekcija kod osoba s povećanim rizikom i njihovim ponašanjima, uključujući i asimptomatske slučajeve.

Omogućiti interdisciplinarnu skrb osobama sa spolno i krvlju prenosivim infekcijama kroz povezivanje sa zdravstvenim i drugim relevantnim sustavima.

Omogućiti pravodobno usmjeravanje u skrb osobama u potrebi za zaštitom mentalnog, tjelesnog i socijalnog zdravlja. Smanjiti nesvjesno širenje infekcija u zajednici kroz rano otkrivanje, liječenje i savjetovanje.

Povećati razinu znanja mladih i opće populacije o spolno i krvlju prenosivim infekcijama, na načinima prijenosa i zaštite.

Povećati informiranost ciljane populacije o štetnim učincima i rizicima i njihovim ponašanjima i

ovisnosti, te na inima prevencije i smanjenja šteta.

Osnažiti korisnike za prepoznavanje rizika i kontinuitet brige o vlastitom zdravlju, uklju uju i redovito testiranje i odgovorno ponašanje.

3. Ciljana skupina

Intravenozni korisnici droga, Neintravenozni korisnici droga

4. Koje od navedenih aktivnosti smanjenja šteta provodi udruga

Dijeljenje kondoma, Distribuiranje materijala, Savjetovanje, Drugo

5. Broj podijeljenog materijala

Broj kondoma: 3602

Broj igala:

Broj štrcaljki:

Broj primjeraka edukativnog materijala: 2702

6. Broj prikupljenog materijala

Broj igala:

Broj štrcaljki:

7. Lokacije na kojima se vrši zamjena materijala

Mjesta na koja izlaze vanjski radnici, "Drop-in" centar

8. Gradovi/mjesta na kojim se vrši zamjena materijala te broj lokacija u pojedinom gradu/mjestu

Mjesta na koje izlaze vanjski radnici: Aktivnosti se provode i izvan prostora udruge kroz outreach rad u zajednici, na mjestima ciljanog obuhvata ranjivih i rizi nih skupina (terapijske zajednice, zatvori, drop-in centri, psihijatrijske klinike itd.), u suradnji s partnerskim institucijama i organizacijama u lokalnoj zajednici.

Drop-in centar: Zagreb (2)

9. Na in prikupljanja podataka o korisnicima programa smanjenja šteta

Podaci o korisnicima programa prikupljaju se tijekom predsavjetovanja i pružanja usluga, kroz strukturiranu procjenu rizika i savjetodavni razgovor, uz informirani pristanak korisnika. Prikupljaju se isklju ivo anonimni i agregirani podaci relevantni za provedbu programa, pra enje rezultata i evaluaciju u inka, u skladu s važe im propisima o zaštiti osobnih podataka. Podaci se pohranjuju i obra uju u sigurnim internim sustavima udruge te se koriste isklju ivo u svrhe javnozdravstvene analize, izvještavanja i unaprje enja kvalitete usluga.

10. Broj osoba u programu smanjenja šteta

Korisnici: 1801

Stari korisnici:

Novopridošli korisnici:

11. Broj osoba po spolu u programu smanjenja šteta

Korisnici muškog spola: 1296

Korisnici ženskog spola: 505

Novopridošli korisnici muškog spola:

Novopridošli korisnici ženskog spola:

12. Broj ovisnika o drogama u programu smanjenja šteta koje su zaražene zaraznim bolestima

S hepatitisom B:

S hepatitisom C: 21

13. Evaluacija programa

Evaluacija procesa: Da

Metoda evaluacije procesa: Evaluacija procesa provodi se kontinuiranim praćenjem provedbe aktivnosti kroz interne evidencije, standardizirane obrasce rada i analizu ključnih pokazatelja (broj korisnika, vrsta usluga, testiranja i upućivanje u skrb). Dodatno se koristi povratna informacija korisnika i stručna procjena tima kako bi se osigurala kvaliteta, učinkovitost i dosljednost provedbe programa. Također i putem stručne supervizije provedbe aktivnosti sukladno definiranim stručnim protokolima (HZJZ, KZIB).

Evaluacija uinka: Da

Metoda evaluacije uinka: Evaluacija uinka provodi se analizom ostvarenih rezultata i ishoda programa, uključujući i obuhvat korisnika, broj testiranja, udio prvog testiranja, broj novootkrivenih infekcija, upućivanje u skrb te procjenu spriječenih zdravstvenih rizika. Podaci se analiziraju na agregiranoj razini i uspoređuju s planiranim ciljevima i prethodnim razdobljima, kako bi se procijenio javnozdravstveni učinak i učinkovitost programa.

Najvažniji rezultati evaluacije: Najvažniji rezultati evaluacije uinka programa u 2025. godini uključuju obuhvat 1.801 korisnika i provedbu 1.758 testiranja, pri čemu se oko 70 % korisnika testiralo prvi put u životu. Kod 126 korisnika otkrivena je najmanje jedna novootkrivena spolno ili krvlju prenosiva infekcija, od kojih je velik udio bio asimptomatski, a svi novodijagnosticirani korisnici uspješno su upućeni u sustav skrbi i liječenja. Procjenjuje se da su aktivnosti programa doprinijele sprječavanju više od 200 novih infekcija, čime je ostvaren značajan javnozdravstveni i ekonomski učinak te smanjeno nesvjesno širenje infekcija u zajednici.

14. Evaluatori

Unutarnji i vanjski

15. Dodatne napomene

16. Ukupni proračun programa za jednu godinu provođenja (HRK)

13850

17. Izvori financiranja

Vlastita sredstva (HRK):

Gradsko financiranje (HRK): 3350

Županijsko financiranje (HRK):

Nacionalno financiranje (HRK): 10500

Drugi izvori (HRK):